

Tuottajan tehtävät profiloidussa nettiradiossa

Nuotta-taajuuden Maata Näkyvissä -festariradiointi

Saara Rätty

Opinnäytetyö
Journalismin koulutusohjelma
2014

Tekijä tai tekijät Saara Rätty	Ryhmätunnus tai aloitusvuosi 2011
Raportin nimi Tuottajan tehtävät profiloidussa nettiradiossa – Nuotta-taajuuden Maata Näkyvissä -festariradiointi	Sivu- ja liitesivumäärä 38 + 1
Opettajat tai ohjaajat Raisa Koivusalo	
<p>Median murroksessa nettiradiot ovat yleistyneet ja niiden kuuntelu kasvaa tasaisesti. Radiokanavat pyrkivät erottautumaan toisista kanavista profiloitumalla. Juontajan ja reportterin rinnalle radiotoimituksessa on noussut tuottaja, jonka tehtävä on tukea tiimiänsä, antaa palautetta ja auttaa kehittämään lähetystä.</p> <p>Tämä opinnäytetyö käsittelee kristillisen nettiradio Nuotta-taajuuden radiointiprojektia, jossa kanavalla radioitiin marraskuussa 2013 Maata Näkyvissä -festarit. Nuotta-taajuus on profiloitunut tarjoamaan sisältöä erityisesti kristityille nuorille. Maata Näkyvissä – festareilta kanavalle tehtiin viikonlopun ajan suoraa radiolähetystä, joka koostui muun muassa haastatteluista, konserteista, uutisista, juonnoista ja musiikista. Raportti on kirjoitettu vuoden 2014 aikana. Opinnäytetyön toimeksiantaja on Nuotta.com.</p> <p>Opinnäytetyö tarkastelee tuottajan roolia festariradioinnin toteutuksessa ja käsittelee radiointiprojektin kolmea eri vaihetta: radioinnin suunnittelua Maata Näkyvissä -festareita edeltävänä aikana, itse tapahtumaviikonloppua ja festareiden jälkeistä aikaa, jolloin kanavalle tuotettiin koosteita viikonloputta.</p> <p>Tarkoituksena opinnäytetyöllä on antaa vinkkejä tapahtumaradioinnin suunnittelusta ja asioista, joihin tuottajan tulisi kiinnittää huomiota. Opinnäytetyön loppuun on koottu muistilista asioista, jotka tulee hoitaa. Toisaalta opinnäytetyön tarkoituksena on myös helpottaa Nuotta-taajuuden tulevia festariradiointeja ja koota raportti, jota Nuotta-taajuuden tekijät voivat tulevaisuudessa hyödyntää suunnittelussa ja Maata Näkyvissä -festareiden radioinnissa.</p>	
Asiasanat Nuotta-taajuus, tuottaja, internetradio, radio, Radio Dei	

Degree programme

Authors Saara Rätty	Group or year of entry 2011
The title of thesis Producer's tasks in profiled Internet Radio – Project Nuotta-taajuus' Maata Näkyvissä –festariradio	Number of pages and appendices 38+1
Supervisor(s) Raisa Koivusalo	
<p>While media is changing the Internet Radio stations have become more common and the amount of their listeners is growing constantly. Radio stations aim to stand out by profiling their contents. Next to host and reporter has become producer whose task is to supports the team, give feedback and help to develop the broadcast.</p> <p>This thesis is about Christian Internet Radio Nuotta-taajuus' radio project, in which the station did broadcast Maata Näkyvissä -festivals in November 2013. Nuotta-taajuus has profiled its content especially for Christian youth. From Maata Näkyvissä -festivals Nuotta-taajuus did broadcast live show during the weekend. The broadcast included for example interviews, concerts, news, hosting and music. This report was written during the year 2014. The assignment for the thesis was given by Nuotta.com.</p> <p>This thesis examines the part of the producer in putting the radio project of Maata Näkyvissä -festivals into practice. The thesis deals with three parts of the radio project: planning the festival radio before Maata Näkyvissä -festivals, the weekend of the event itself and the time and programs after festivals.</p> <p>The meaning of the thesis is to give advice for planning the broadcasting of festival and to tell about things the producer should pay attention to. This report includes a checklist of things that need to be done when planning broadcasting a festival. On the other hand the meaning of this thesis is to make it easier for Nuotta-taajuus to broadcast Maata Näkyvissä -festivals in the future and have a written report that the team can benefit from when planning the broadcasting.</p>	
Key words Nuotta-taajuus, producer, internet radio, radio, Radio Dei	

Sisällys

1 Johdanto	1
2 Yleistä.....	4
2.1 Mikä Nuotta-taajuus?.....	4
2.2 Nuotta-taajuus Maata Näkyvissä -festareilla	5
2.3 Tapahtumaa radioimaan?	7
2.4 Tuottajan tehtävät	8
3 MNF-radiointi	10
3.1 Pre-festarit.....	11
3.1.1 Työnjako.....	12
3.1.2 Juontaminen ja juontoparit	14
3.1.3 Radiostudio	16
3.1.4 Haastatteluiden sopiminen.....	18
3.1.5 Asema Ö.....	19
3.2 Festariviikonloppu 14.-17.11.2013.....	20
3.2.1 Juonnot ja musiikki	22
3.2.2 Haastattelut	22
3.2.3 Streamaukset.....	25
3.2.4 Festariutiset.....	25
3.2.5 Sosiaalinen media	26
3.2.6 Juontovuorot.....	27
3.2.7 Tuottajan tehtävät festareilla.....	29
3.3 After-festarit.....	31
4 Johtopäätökset.....	33
4.1 Tuottajan muistilista.....	33
4.2 Huomioita projektista	35
Lähteet.....	37
Liitteet.....	39

1 Johdanto

Radiolla on vankka asema Suomessa. Finnpanelin Kansallisen radiotutkimuksen mukaan vuonna 2013 radio tavoitti 4,6 miljoonaa suomalaista viikoittain. Keskimäärin radiota kuunnellaan 3 tuntia 3 minuuttia vuorokaudessa. TV:n keskimääräinen katseluaika vuorokaudessa on Finnpanelin TV-mittaritutkimuksen mukaan 3 tuntia 2 minuuttia. (Finnpanel 2014.) Vuodesta 1985 lähtien Suomessa on myönnetty toimilupia kaupallisille radioille (RadioMedia 2014). Yleisradio on aloittanut radiolähetyksensä ensimmäisenä Suomessa syyskuussa 1926 (Yle 2014). Perinteinen fm-radio on edelleen selkeästi suosituin väline radion kuunteluun. Sen lisäksi radiota kuunnellaan kännykän kautta, sekä netistä. Nettikuuntelu on kasvanut viime vuosina selkeästi. Vuonna 2007 netin kautta radiota kuunteli 6 % viikossa. Vuonna 2013 luku oli 12 %. (Finnpanel 2014.)

Tyypillisesti radio profiloituu sen mukaan, millaiseksi kanavan kohdeyleisö on määritelty. Kanava pyrkii palvelemaan tarjonnallaan nimenomaista kohdeyleisöään. Profiloituminen näkyy esimerkiksi kanavan musiikkivalinnoissa ja ohjelmien tyyliä. (Kujala, Lahti & Tamminen 1999, 17-18.) Erityyiset kanavat vetoavat eri kuulijaryhmiin. Nuoret (9-24 -vuotiaat) kuuntelevat eniten kaupallisia kanavia ja niistä eniten NRJ:tä. Radio Suomipop on kuunnelluin kanava 25-44 -vuotiaiden keskuudessa ja 45 vuodesta ylöspäin kuunnelluin kanava on Yle Radio Suomi. Keskimäärin 15-24 -vuotiaat kuuntelevat radiota lyhyemmän aikaa vuorokaudessa kuin vanhempi väestö, 1 tunnin ja 1 minuutin ajan. (Finnpanel 2014.)

Radiokanavat jaotellaan usein kaupallisiin kanaviin ja Yleisradion kanaviin. Toinen tapa jaotella kanavia on ikäryhmien mukaan: Yleisradion kanavista nuorille suunnattuja kanavia ovat YleX ja ruotsinkielinen radio X3M. Kaupallisista kanavista nuorten kanavina voidaan pitää esimerkiksi NRJ:tä ja Voicea. Radio Nova esimerkiksi taas tarjoaa ohjelmaa aikuisempaan makuun ja soittaa vanhempaa musiikkia kuin edellä mainitut kanavat. Ohjelman kohdentaminen tietyille ikäryhmille on perusteltua ja helpottaa varmasti tekijöitä sisällön suunnittelussa ja tuottamisessa. Toisaalta jaottelu on mielestäni jokseenkin keinotekoisia. Itse kuuntelin jo lapsena paljon sekä Radio Novaa, että esimerkiksi NRJ:tä. Monet 80-luvun hitit muistuttavat vahvasti lapsuudestani,

jonka olin elänyt 90-luvulla. Muistoissani monet kyseisistä kappaleista yhdistyvät nimenomaan Radio Novaan. Vaikka kuulijan ikä varmasti vaikuttaa myös radiokanavan valintaan, uskon, että lopullinen valinta tapahtuu sen perusteella, millaisesta musiikista ja minkä tyyllisestä ohjelmasta kuulija pitää – oli hän sitten minkä ikäinen tahansa.

Nuotta-taajuus on nuorille suunnattu kristillinen nettiradiokanava, jonka tekijät ovat nuoria aikuisia. Uskon, että Nuotta-taajuutta kuuntelevat kuitenkin ensisijaisesti ne, jotka ovat kiinnostuneita kanavan tarjoamasta musiikista. Tarkoituksena Nuotta-taajuudella ei ole, että vain kristityt voivat kuunnella kanavaa. Musiikki kanavalla on kristillistä ja ohjelmasisältö perustuu kristillisille arvoille, mutta halutessaan kuka vain on tervetullut kuuntelemaan kanavaa. Toisaalta profiloitumisen tarkoitus on juurikin se, että kuulija tietää, mitä kanava tarjoaa.

Opinnäytetyöni projektina on Nuotta-taajuuden Maata Näkyvissä -festariradiointi marraskuulta 2013. Kristillinen nettiradiokanava on radioinut nuortentapahtuman Maata Näkyvissä -festarit vuodesta 2010 alkaen. Ensimmäisenä vuonna radiointia ei juuri ennakkoon suunniteltu. Vuosi vuodelta radioinnin sisältö on kehittynyt laadukkaammaksi ja monipuolistunut. Nuotta-taajuuden festariradio on myös saanut tunnettuutta ja vakiinnuttanut asemaansa osana Maata Näkyvissä -festareita.

Opinnäytetyöni on ajankohtainen, sillä nettiradioiden kuuntelu on kasvussa. Toisaalta myös tapahtumaradioinnit tuntuvat olevan yleisiä, joskin niiden tyylit vaihtelevat. Esimerkiksi YleX on läsnä useilla kesäfestareilla, kuten Ruisrockissa. Vuoden 2014 Ruisrockista YleX teki suoria radiolähetyksiä ja tuotti sisältöä verkkosivuilleen. Tietääkseni radiossa ei kuultu tapahtumasta konsertteja, mutta osa keikoista lähetettiin suorana YleX Areenassa. (YleX 2014.) Tavatonta ei myöskään nykyisin ole, että tapahtumaradiointia varten perustetaan lyhytaikaisella radioluvalla oma radiokanava. Eri hengellisten kesäjuhlien ohjelmaa radioitiin sekä internetissä että eri radiokanavilla. Osa kesäjuhlista lähetti ohjelmaansa jo olemassa olevilla kanavilla, kuten Herättäjäjuhlat esimerkiksi Iskelmä Pohjanmaan ja Iskelmä Vaasan kanavilla. Lestadiolaisten suviseurat taas radioitiin Kesäseuraradiossa, jolle oli haettu hieman yli kuukauden mittainen toimilupa, ja joka kuului lukuisilla eri paikkakunnilla. (Mediamonitori 2014.)

Pitkään toimineilla suurilla radiokanavilla, kuten YleX:llä ei varmastikaan ole tarvetta vinkkeihin tapahtumaradioinnista. Sen sijaan toimintaansa aloittelevilla kanavilla ja nimenomaan tapahtumaa varten perustetuilla radiokanavilla eteen voi tulla yhtä ja toista yllättävää. Nuotta-taajuus on ehtinyt Maata Näkyvissä -festareiden radioinneissa oppia monenlaista ja kehittää tapahtumaradiointia paljon. Nykyisin festariradioinnin suunnittelu on jo melko järjestelmällistä. Tämän opinnäytetyön tavoitteena onkin olla helpottamassa ja kehittämässä tuoreen tapahtumaradioinnin valmistelua. Toisaalta tavoitteena on myös saada Nuotta-taajuuden tekijöille raportti, jossa oleelliset asiat ovat tallessa tulevia festariradiointeja varten.

Tapahtumaradioinnissa, kuten missä tahansa projektissa, on tärkeää, että joku henkilö vastaa projektista ja tietää siitä mahdollisimman paljon. Radiomaailmassa on luontevaa, että kyseinen henkilö on tuottaja. Tuottajan tehtäviä määritellään tarkemmin luvussa 2.4, mutta kiteytetysti tässä opinnäytetyössä tuottaja tarkoittaa henkilöä, joka tietää mitä radiossa milloinkin tapahtuu, joka on vastuuasemassa ja joka tukee juontajia ja auttaa kehittämään lähetystä. Johtopäätöksissä arvioin, miten osaltani onnistuin tuottajan tehtävissä vuoden 2013 Maata Näkyvissä -festariradioinnissa.

2 Yleistä

2.1 Mikä Nuotta-taajuus?

Nuotta-taajuus on kristillistä populaarimusiikkia soittava internetradiokanava, jonka ovat perustaneet yhteistyössä Radio Dei ja Nuotta.com. Kanavaa voi kuunnella joko osoitteesta Nuotta.com tai mobiilisovellus TuneIn:n kautta.

Nuotta-taajuuden lähetys alkoi 19.11.2010 Maata Näkyvissä -festareilla. Radio Dein kohderyhmä on 35-55 -vuotiaat, joten Nuotta-taajuus perustettiin palvelemaan nuorempaa kuulijakuntaa. (Radio Dei.) Kanavalla soi gospel-musiikkia niin Suomesta kuin ulkomailtakin ja musiikkityylit vaihtelevat popista aina metallimusiikkiin. Nuotta-taajuutta tehdään Radio Dein studioilla.

Nuotta-taajuutta voi kutsua musiikkikanavaksi. Kanavaa pyöritetään vapaaehtoisvoimin, joten resursseja ei juuri riitä ohjelmien tekemiseen. Kanavaa pyörittävä tiimi tekee viikoittain Radio Dein nuorteniltaan ohjelmaa nimeltä Nuotta-FM. Kyseinen ohjelma uusitaan viikon aikana kahdesti Nuotta-taajuudella. Lisäksi Nuotta-taajuudella uusitaan Radio Dein raskaan musiikin ohjelma Paja. Kanavalla on vuosien varrella pyörinyt myös muita ohjelmia ja toisinaan on tehty esimerkiksi yksittäisiä haastatteluja kristillisistä tapahtumista.

Kanavan musiikki on kotimaista ja ulkomaista kristillistä musiikkia. Nuotta-taajuudella on käytössä kolme kategoriaa, joihin musiikki on jaettu. Eturivissä soi tyyliltään valtavirtamusiikki: pop, kevyt rock ja ylipäänsä kevyempi musiikki. Bassolinjassa soi rap, hiphop, reggae, soul, funk ja vastaavat tyylilajit. Louhoksessa soi rankempi musiikki rockista metalliin. Valtaosa kanavan musiikista soi eturivistä, mutta seassa soi aina kappaleita bassolinjasta ja louhoksesta. Uutta musiikkia kanavalle lisätään mahdollisuuksien mukaan. Kotimaiset artistit lähettävät aktiivisesti julkaisujaan Radio Deille, jolloin Nuotta-taajuus saa ne soittoonsa. Ulkomaista musiikkia sen sijaan on haastavampaa saada soittoon.

Nuotta-taajuutta on pyöritetty vuosien varrella 2-4 hengen tiimillä. Kanava on vuosien varrella kehittynyt paljon. Sisältö on laadukkaampaa ja toimintamallit ovat muodostuneet selkeiksi ja

tehokkaammiksi. Kanavan perustajajäsenellä on laajaa osaamista tekniikasta ja äänestä, sekä kokemusta journalistisista töistä. Minulla on takana journalistisia opintoja. Muuten kanavaa tekemässä olleet henkilöt ovat pääosin olleet mukana harrastuspohjalta ja oppineet tehdessään. Tarkoituksena onkin koko ajan ollut tuottaa sisältöä nuorilta nuorille rennolla meiningillä. Pyrkimys on kuitenkin ollut kehittyä ja parantaa laatua jatkuvasti.

Vuosittain Nuotta-taajuuden suurin panostus ja tärkein ohjelmasisältö koostuu Maata Näkyvissä -festariviikonlopusta. Toiminnan alusta asti kanava on radioinut Maata Näkyvissä -festarit. Kyseinen viikonloppu on vuoden ainoa tapahtuma, jolloin kanavalle tuotetaan suoraa lähetystä.

Nuotta-taajuuden kuulijaluvuista ei ole tarkkaa tietoa, mutta festariradiointi kerää aina moninkertaisen joukon kuulijoita. TuneIn-sovelluksen kautta Nuotta-taajuutta on kuunnellut kesän 2014 aikana noin 100-130 uniikkia kuuntelijaa per kuukausi. Tämän lisäksi kanavaa kuunnellaan Nuotan nettisivujen kautta, jossa Nuotta-taajuuden virallinen soitin on. Maata Näkyvissä -festareiden aikaan kuulijoita on noin parituhatta. Luku on ollut nousussa vuosittain.

Nuotta-taajuus on osa kristillisen nuortenmedian Nuotta.com:n toimintaa. Monimediaan kuuluu kristillinen nuortenlehti Nuotta, jota on julkaistu vuodesta 1979 lähtien. Nuottaa kustantavat Sley-Media Oy ja Kustannus Oy Uusi Tie. Lehden rinnalle on perustettu verkkosivusto Nuotta.com ja lisäksi Nuotta julkaisee lyhytelokuvia ja videoita Youtube-kanavallaan. Nuotalla on myös sisarlehdet Pluss Virossa ja Vybor Venäjällä. Periaatteena Nuotassa on ollut aina, että sitä ovat tekemässä nuoret. (Nuotta.com.)

2.2 Nuotta-taajuus Maata Näkyvissä -festareilla

Maata Näkyvissä -festarit on Turussa vuosittain marraskuussa järjestettävä kristillinen tapahtuma. Festareita järjestää Sley yhdessä muutaman Turun seurakunnan kanssa. Maata Näkyvissä -festarit järjestettiin ensimmäisen kerran vuonna 1985 ja tapahtuma on kasvanut Euroopan suurimmaksi kristilliseksi nuorten viikonlopputapahtumaksi. Ohjelmassa on konsertteja, puheita ja opetusta. Vuodesta 1991 asti Maata Näkyvissä -festarit on järjestetty Turkuhallissa ja Messukeskuksessa. Tapahtuman pääkonsertit järjestetään Turkuhallin puolella. Kävijöitä on vuosittain noin 10 000.

Nuotta-taajuus on radioinut festarit vuodesta 2010. Radiopiste Maata Näkyvissä -festareilla on alusta asti ollut Turkuhallissa kolmannessa kerroksessa. Nuotta-taajuus on radioinut festareilta pääalavan kotimaisten esiintyjien konsertit, tehnyt tapahtumasta lukuisia livehaastatteluita ja välittänyt festaritunnelmaa kuulijoille.

Nuotta-taajuuden festariradioinnin sisältö rakentuu pitkälti Maata Näkyvissä -festareiden ympärille. Radiomainonnasta on säädetty laissa televisio- ja radiotoiminnasta (744/1998) 4 luvun 30§:n 1 momentissa: kuulijan on voitava erottaa mainos muusta lähetysvirrasta. Hintoja festariradiossa ei siis kerrota, eikä tuotteita mainosteta. Tapahtumasta voi kuitenkin puhua, sillä niin Nuotta-taajuuden kuin festareidenkin taustalla on sama yhdistys, Sley.

Nuotta-taajuudella on nettiradion lisäksi ollut joka vuonna Maata Näkyvissä -festareiden aikaan Turun seudulla noin kolmen viikon mittainen lyhytaikainen radiolupa. Vuonna 2013 Nuotta-taajuuden käytössä oli taajuus 93,8. Fm-taajuus on auennut marraskuun alussa, eli muutamaa viikkoa ennen festareiden alkua ja yleensä ollut vielä auki viikon verran festareiden jälkeen. Fm-taajuus on mahdollistanut esimerkiksi sen, että lukuisat Maata Näkyvissä -festareiden vapaaehtoistyöntekijöistä ovat pystyneet töiden lomassa seuraamaan pääalavan ohjelmaa radiosta. Toiveena on myös aina, että joku satunnainen kuulija löytäisi kanavan radiotaajuuksia selaillessaan ja jäisi kuuntelemaan lähetystä edes hetkeksi.

Festariradiointi on kehittynyt vuosien varrella. Lähetystyksiä on teemoitettu, on alettu tehdä festariuutisia... Ensimmäisenä vuonna haastattelut sovittiin pääosin tapahtumaviikonlopun aikana. Nyt haastattelujen sopimiseen on kehittynyt selkeä systeemi ja lähetystyksiä suunnitellaan muutenkin enemmän. Toisaalta taas moni asia on opittu niin, että niiden suunnitteluun ei enää tarvitse laittaa niin paljon aikaa kuin ennen.

Maata Näkyvissä -festareita edeltävänä aikana, kun käytössä on fm-taajuus, Nuotta-taajuudella on tavallista enemmän ohjelmaa. Festareita edeltävien viikkojen ohjelma johdattelee tuleviin Maata Näkyvissä -festareihin ja tapahtuman jälkeen kanavalle koostetaan ohjelmia festarihaastatteluita.

2.3 Tapahtumaa radioimaan?

Radio on esimerkiksi televisioon verrattuna edullinen media. Kuva vaatii paljon työstämistä, mutta kun käytössä on mikseri, laadukkaat mikit ja tarvittavat lähetysjärjestelmät, ei tarvita enää muuta. Internetradion vuosittaiset kustannukset koostuvat pääosin Teosto- ja Gramex-maksuista. Teosto- ja Gramex maksujen suuruudet riippuvat siitä, kuinka iso osa lähetyksestä on musiikkia, kuinka paljon kuuntelijoita radiolla on ja onko kuuntelijoita ulkomailla. Teoston ja Gramexin sivuilla on ohjeet ja lomakkeet lupia varten, joita tarvitaan musiikin käyttämiseen radiossa.

Teosto valvoo säveltäjien, sanoittajien, sovittajien ja musiikinkustantajien tekijänoikeuksia. Teosto kerää korvaukset äänitemusiikista ja live-esityksistä tekijöiden puolesta ja maksaa tekijöille heidän osuutensa. (Teosto 2012.) Gramex valvoo esiintyjien ja äänitetuottajien oikeuksia ja kerää korvaukset äänitemusiikista. Radiokanavat välittävät Teostolle ja Gramexille tiedot siitä, mitä musiikkia kanavalla on esitetty. (Gramex 2014.) Tekijänoikeus syntyy, kun kyse on tekijän henkisen luomistyön itsenäisestä ja omaperäisestä tuloksesta. Tekijänoikeus on voimassa tekijän eliniän ja vielä 70 vuotta hänen kuolinvuotensa päättymisestä. Esiintyjien ja tuottajien oikeudet ovat voimassa 50 vuotta tallenteen tallennus- tai julkaisuvuodesta. (Tekijänoikeus 2014.) Tekijänoikeuslaki (404/1961) käsittelee tekijänoikeuksia tarkemmin.

Tapahtumaradiointi vaatii paikan ja tarvittavan tekniikan. Tässä opinnäytetyössä en keskity tekniseen puoleen, vaan tuotannolliseen puoleen. Tapahtumaradiointia suunnitellessa on kuitenkin huolehdittava, että mukana on joku, joka ymmärtää tekniikasta enemmänkin. Toimittajat pärjäävät pääosin sillä, että osaavat käyttää käytössä olevaa ohjelmistoa, mikseriä ja mikrofoneja. Jonkun kuitenkin tulee osata rakentaa radiopiste ja toimia todennäköisten teknisten ongelmien ilmetessä.

Nuotta-taajuus ei ole vielä yhtenäkkään vuonna välttynyt täysin teknisiltä ongelmilta. Vuoden 2013 festareilla ISDN-yhteys katkeili, koska laitteen asetuksia oli muutettu viime vuodesta – opimme, että kaikki pitää joka kerta testata – nekin asiat ja laitteet, jotka ovat ennen toimineet hyvin. Myös muina vuosina lähetys on saattanut hetkellisesti katketa yllättäen. Eräänä vuonna

sähköt katkaistiin liian aikaisin, kun radiolähetys jatkui vielä tapahtuman päättymisen jälkeen. Tuolloin sähköt onneksi saatiin vielä takaisin ja jatkossa olemmekin huolehtineet siitä, että tieto lähetyksen kestosta on kaikilla tarvittavilla henkilöillä. Ongelmista on selvitty vähällä, koska tiimissä on ollut osaava henkilö, ja Helsingissä, josta lähetys lähtee internetiin, tavoitettavissa teknikko, joka on auttanut tarvittaessa.

Radiointi vaatii paljon suunnittelua ja ennakkovalmisteluja. Käsittelen valmisteluja luvussa 3 Nuotta-taajuuden festariradioinnin valmistelujen kautta.

Kanavan sisältö tulee aina suunnitella profiiliin ja linjaan sopivaksi. Lyhytaikaisella luvalla toimiminen tai muuten pienimuotoinen toiminta voikin mahdollistaa huomattavasti kokeellisemman lähetyksen tekemisen, kuin mihin vakiintuneilla radiokanavilla on mahdollisuuksia.

”Jos tähtää radiojuontajaksi, kannattaa alusta lähtien taistella perinteisiä kaavoja vastaan”, sanoo Holle Holopainen. Seuraa medioita ja pohdi mikä toimii, mikä ei ja mitä nykyisestä mediamaisemasta puuttuu. Lähde sitten kehittämään sitä, mitä ei ole. (Saksala 2012, 87.)

Nuotta-taajuus pyrkii mahdollisuuksien mukaan toimimaan juuri noin sekä juontojen että ohjelmien suhteen. Usein radiokanavat tuntuvat toistavan tietynlaisia kaavoja esimerkiksi aamulähetyksissä. Nuotta-taajuus haluaa ennemmin kokeilla, mikä toimii, ja tehdä päätökset sen perusteella – ei sen, että muutkin kanavat toimivat tietyllä tavalla.

2.4 Tuottajan tehtävät

Tuottaja-termille on vaikea löytää yhtä tarkkaa määritelmää. Kujala rinnastaa tuottajan ja toimitussihteerin. Kujalan (1999, 96) mukaan tuottaja on esimiesasemassa muihin journalistisiin henkilöihin verrattuna. Tuottajan tehtävä on antaa ja vastaanottaa palautetta ja tuottaja tietää, mitä kanavalla milloinkin tapahtuu. Saksalan (2012, 127) mukaan tuottajan tehtävä on auttaa juttujen näkökulmien ideoimisessa ja varmistaa, ettei muiden kanavien tai ohjelmapaikkojen kanssa tule päällekkäisyyksiä. Lisäksi tuottaja auttaa juontajaa kehittymään.

Turunen tutki pro gradussaan (2012) aamutuottajien työtä YLE Radio Suomen maakuntaradioissa. YLE Radio Suomessa on käytössä on air -tuottajamalli. Tuottajat ovat läsnä livelähetyksen ajan, kuuntelevat sitä, seuraavat aamun uutisia, etsivät mahdollisesti faktoja juontoihin ja antavat palautetta juontajalle ja reportterille. Turunen (2012, 31) mukaan radioissa tuottajat lipsuvat helposti toimitustöihin. Turunen vertaa on air -tuottajaa työnjohtajaan, joka huolehtii siitä, että kukin tekijä hoitaa omat tehtävänsä ajallaan ja kaikki toimii kuten on tarkoitus. Palautteenantoa ei tarvitse jättää ainoastaan lähetyksen jälkeisiin palavereihin, vaan sitä voi antaa jo lähetyksen aikana. (Turunen 2012, 35-36.)

On air -tuottajamallissa YLE Radio Suomessa aamutiimiin kuuluu kolme henkeä: tuottaja, juontaja ja reportteri. Mallin tarkoitus on ollut, että kukin saa keskittyä omaan tehtäväänsä ja kehittyä siinä. Tiimille on määritetty laatukriteerit ja tavoitteet, jotta lähetys on yhtenäistä. Toisinaan tuottaja on mukana juontamassa. (Turunen 2012, 51-52.)

Turunen haastatteli kolmea aamutuottajaa, joiden kaikkien mielestä tuottajan työ vaatii paljon: ”lähetysvirran hallintaa, teknistä osaamista, journalistista ammattitaitoa, työyhteisötaitoja, paineensietokykyä jne.” (Turunen 2012, 57.)

3 Maata Näkyvissä -festariradiointi

Tapahtuman radiointi vaatii monenlaisia valmisteluja. Radiointiin ja sen valmisteluun vaikuttavat esimerkiksi se, millainen tapahtuma radioidaan, millaisella kanavalla se radioidaan, kenelle tapahtuma ja radiointi on suunnattu ja ketkä hoitavat radioinnin. Nuotta-taajuuden Maata Näkyvissä -festareiden radiointi on suunnattu erityisesti kristityille, jotka eivät jostain syystä pääse lähtemään tapahtumaan. Kohdeyleisönä ovat nuoret, mutta yhtälailla kaikki tapahtumasta kiinnostuneet ikään katsomatta – esimerkiksi ne, jotka eivät työ- tai perhetilanteen takia pääse paikalle.

Kuva 1. Maata Näkyvissä -festareiden aikaan Nuotta-taajuus kuuluu myös autoradiossa Turun seudulla.

Radioinnista on vastannut Nuotta-taajuutta ympäri vuoden pyörittävä tiimi, joiden lisäksi mukana on ollut muutama mukana kanavan toiminnassa satunnaisesti ollut henkilö. Vuonna 2013 festaritiimissä oli kuusi henkeä. Nuotta-taajuutta pyöritetään vapaaehtoisvoimin ja vapaaehtoisuus on asettanut tiettyjä aika- ja resurssirajoitteita myös Maata Näkyvissä -festareiden radioinnin valmistelulle. Jo tapahtumaradioinnin suunnittelun alkuvaiheessa tuleekin huomioda se, paljonko aikaa valmisteluihin on käytettävissä.

Maata Näkyvissä -festareiden radiointia suunnitellessa radiotiimi puhuu käytännössä kolmesta radiointiin liittyvästä vaiheesta: 1) pre-festareista, eli kaikesta, mitä tulee hoitaa ennen tapahtumaa ja siitä, millaista ohjelmaa kanavalla pyörii fm-taajuuden aukeamisesta festariviikonlopun alkuun, 2) festariviikonlopusta – lähtien siitä, kun pakkaamme autot ja pystytämme radiopisteen, aina siihen asti, kun kaikki on purettu ja tiimiläiset päässeet kotiin, sekä 3) after-festareista, eli siitä, mitä kanavalla tapahtuu heti festareiden jälkeisellä viikolla siihen asti, että fm-taajuus sulkeutuu. Koko tuo aika tulisi suunnitella mahdollisimman tarkasti etukäteen. Olen jakanut tämän luvun niin, että ajat käsitellään erikseen.

3.1 Pre-festarit

Marraskuussa 2013 Nuotta-taajuus radioi Maata Näkyvissä -festarit neljättä kertaa. Suunnitteluprojektia ei siis tarvinnut aloittaa alusta asti – paljon pystyttiin suunnittelemaan ja toteuttamaan aikaisempien vuosien pohjalta. Ensimmäisen varsinaisen palaverin pidimme 15.9., eli noin kaksi kuukautta ennen tapahtumaa. Jos radioinnin suunnittelu alkaa nollasta, se on tarpeen aloittaa aikaisemmin. Palaverissamme oli paikalla porukka, joka normaalisti pyörittää Nuotta-taajuutta. Ensimmäisessä palaverissa pohdimme muun muassa seuraavia asioita: millä porukalla radiointi toteutetaan, millaisen studion rakennamme festareille, mitä toiveita meillä on tapahtuman järjestäjille ja mihin aikoihin teemme lähetystä.

Päätimme teemoittaa viikonlopun lähetykset, kuten viime vuonnakin teimme. Viime vuoden jako tuntui hyvältä ja pystyimme hyödyntämään teemojen osalta vuoden 2012 jinglejä. Jingleit ovat radiokanavien ohjelma- tai äänitunnisteita, jotka soivat usein lähetysten aikana.

Lähetykset teemoitettiin seuraavasti:

8-10 Aamujäät

10-14 Kahvitunnit

14-18 Kolmannen kerroksen iltapäivä

18-22 Iltavilli

22-24 Yömyöhä

Maata Näkyvissä -festarit alkoivat perjantaina iltapäivällä. Radioinnin aloitimme klo 12 ja teimme sitä aina puoleenyöhön. Lauantaina lähetystä tehtiin klo 8-24 ja sunnuntaina 8-16, eli vielä tunti festareiden pääohjelman päättymisestä eteenpäin.

Lähetysaikoja suunnitellessa tulee olla yhteydessä tapahtuman järjestävään tahoon. Ohjelma Maata Näkyvissä -festareilla Turkuhallissa alkoi aina myöhemmin ja loppui aiemmin kuin radiolähetyksemme, mutta sovimme järjestäjien kanssa, että voimme tehdä lähetystä myös tapahtuman ohjelma-ajan ulkopuolella. Varmistimme järjestäjiltä myös radiostudiomme sijainnin festareilla ja pyysimme tapahtuman minuuttiaikataulun, jotta voimme sopia haastattelut ja suunnitella lähetyksiä.

Jos kyseessä on ensimmäinen kerta, kun tapahtuma radioidaan, on tiiviimpi yhteistyö järjestäjätahon kanssa todennäköisesti tarpeen. Nuotta-taajuus on järjestäjille tuttu, joten asiat ovat hoituneet helposti. Toisaalta pyrimme mahdollisuuksien mukaan tiivistämään yhteistyötä festariorganisaation kanssa ja luomaan jatkossa ohjelmaan uusia sisältöjä, jotka palvelisivat mahdollisimman hyvin sekä radiokanavaa, että Maata Näkyvissä -festareita.

3.1.1 Työnjako

Nuotta-taajuuden festariradiotiimissä oli tänä vuonna kuusi henkeä. Vuonna 2012 festariradiossa oli ensimmäistä kertaa festariuutiset ja päätimme jatkaa uutisia myös tänä vuonna. Yksi tiimiläinen vastasi uutisista ja hänellä ei ollut muita tehtäviä festareilla. Sen sijaan ennen festareita hän hoiti haastattelujen sopimisen. Haastattelujen sopiminen on ollut hänen vastuullaan jo useampana vuonna. Pällekkäisyyksien välttämiseksi on parempi, että haastatteluiden sopimisen hoitaa yksi henkilö. Haastattelut pitää myös sopia melko tiiviillä aikataululla, sillä festareiden minuuttiaikataulu valmistuu melko lähellä festareita ja minuuttiaikataulu vaikuttaa suuresti siihen, milloin bändit pääsevät haastateltavaksi.

Tiimin loput viisi henkeä olivat juontamassa ja lisäksi minulla oli tuottajan rooli. Koska radiointi toteutetaan vapaaehtoistyöllä, juontajat eivät juuri tehneet etukäteisvalmisteluja. Suunnittelin juontovuorot etukäteen ja ilmoitin juontopareille aikataulut ja heidän vuoroilleen osuvat haastattelut. Kokosin myös tietoja bändeistä ja listasin mahdollisia kysymyksiä, joita voisi

käyttää pohjana haastatteluille. Ideoin kilpailuja radioon ja jalostin ideoita muiden tiimiläisten kanssa. Tein festareita varten myös excel-tiedostoksi aikatauluhahmotelman, johon oli koottu päivän aikataulua ja oleellisia infoja. Tiedostoa päivitettiin tarpeen mukaan vielä tapahtuman aikana.

	A	B	C	D	E	F	G	H	I	J	K	L	M	N
1	MNF 2013	Sunnuntai												
2			Pari	Uutiset	Haastis		Streamataan							
3					Aika	Kuka	Aika	Kuka						
4	8:00	Aamujäät												
5														
6	9:00	Aamujäät	A		9:00	Hartaus								
7					9:40 (tai 45, heti keikan jlkn)	Katajainen kansa (Fe								
8	10:00	Kahvitunnit					10:00	Jumis						
9			B				11:00							
10	11:00	Kahvitunnit		Klo 11										
11														
12	12:00	Kahvitunnit												
13			A											
14	13:00	Kahvitunnit		Klo 13			13:11	Marjo Anttoora						
15							13:20							
16	14:00	3.krs iltapäivä				14:00	Miriam (Ossi							
17			B											
18	15:00	3.krs iltapäivä		Klo 15		15:15	YLLÄTYSVIERAS!							
19			kaikki											

Kuva 2. Kuvakaappaus sunnuntain aikataulusta. Streamattavat konsertit puuttuvat tiedostosta ja siitä on piilotettu bändien yhteyshenkilöiden tiedot. Vastaava taulukko oli jokaiselta festaripäivältä.

Ennen festareita Nuotta-taajuudella pyöri ohjelma nimeltä Asema Ö ja sen koostivat Nuotta-taajuutta ympäri vuoden pyörittävä kolmen hengen tiimi, johon kuulun.

Tekniikasta sopiminen ja huolehtiminen oli tiimiläisistä sen jäsenen vastuulla, joka hallitsee tekniikan parhaiten. Minä taas pidin pääosin yhteyttä Maata Näkyvissä -festareiden järjestäjiin sen mukaan kuin oli tarvis. Syksyn aikana pidimme yhden palaverin Maata Näkyvissä -festareiden projektipäällikön kanssa, jossa kävimme läpi järjestäjän toiveita radioinnista ja kerroimme omista suunnitelmistamme.

3.1.2 Juontaminen ja juontoparit

Maata Näkyvissä -festareiden radiointi on toteutettu juontopareittain. Radiossa viestintä on ainoastaan kuuloaistin varassa, joten juontajan rooli on varsin isossa osassa. Juontajalla tulee olla tarvittava tekninen osaaminen, sillä yleensä juontaja hoitaa lähetyksen äänitarkkailun ja esimerkiksi kappaleiden soittamisen itse. Radiossa työskennellessä todennäköisesti jossain kohtaa tulee vastaan jotain yllättävää – tekniikka ei toimikaan kuten pitäisi, tai haastateltava sanoo jotain hämmentävää. Juontajan täytyy yllättävissäkin tilanteissa pitää langat käsissä ja kyetä reagoimaan nopeasti. (Kujala 1999, 82-83.)

Puheilmaisuus on merkittävässä roolissa radiojuonnoissa. Maarit Valon väitöskirjan mukaan tärkeänä pidetään äänen selkeyttä (Saksala 2012, 195). Radiokanavaa on helppo vaihtaa – kukapa jäisi kuuntelemaan, jos juontajan puheesta ei saa selvää kunnolla. Jokaisen ääni on sellainen kuin on, mutta luontevaa ja selkeää puhetapaa voi opetella ja äänestä on hyvä opetella pitämään huolta. Jännitys kuuluu äänessä, kuten myös se, jos puhuja ei ole läsnä tilanteessa. (Saksala 1999, 194.)

Ääntä voi huoltaa esimerkiksi Voice massagen avulla. Voice massage on ääntä työssään käyttävien suosiossa oleva äänenhierontatekniikka. (Saksala 2012, 198.) Toinen tekniikka, johon voi perehtyä ja jota hyödyntää, on Alexander-tekniikka. Tekniikan ”tarkoituksena on oppia liikkumaan, lepäämään, puhumaan ja reagoimaan uudella tasapainoisella tavalla. Ryhti ja koko kehon kannatus paranevat.” (Saksala 2012, 244.)

Vaikka äänenhuoltoa ei veisikään noin pitkälle, kannattaa muutama asia huomioida. Ensinnäkin on tärkeää muistaa juoda tarpeeksi vettä. Vettä tulee olla saatavilla koko juontovuoron ajan, mutta nesteen juomisesta tulisi huolehtia tarpeeksi ajoissa ennen juontovuoron alkua. Kestää ainakin viitisentoista minuuttia, että vesi imeytyy mahasta kurkunpään limakalvoille. (Saksala 2012, 196.) Kannattaa myös olla tarkkana sen kanssa, mitä suuhunsa laittaa ennen lähetystä. Esimerkiksi maitotuotteet tuottavat limaa elimistöön, joten niitä tulisi välttää.

Festariradioinnissa äänen kannalta kaksi asiaa ovat erityisen haastavia: taustalla on ison osan ajasta paljon melua. Käytävillä kulkee ihmisiä ja permannolta kuuluu konserttien ääniä.

Taustäännet eivät haittaa lähetystä – päinvastoin ne välittävät festaritunnelmaa kuulijoille. Juontajien ääntä kuitenkin rasittaa se, että täytyy puhua taustametelin päälle. Onneksi käytössä on mikrofonit ja kuulokkeet ja kyse ei ole jatkuvasta tilanteesta, vaan yhdestä viikonlopusta. Toinen ääntä rasittava asia on studion – toisin sanoen jäähallin – kuiva ilma. Tärkeintä todella on huolehtia veden juomisesta. Lisäksi olen itse varautunut festariradiointeihin kaulahuivilla, ja tuomalla koko tiimin käyttöön kurkkupastilleja. Studion sijainti ja olosuhteet on hyvä huomioida tapahtumaradiointia suunnitellessa. Olosuhteita tuskin voi muuttaa, mutta niitä varten voi varautua.

Nuotta-taajuuden festariradioinnin juontoparien päättämiseen ei ole vakiintunut mitään toimintatapaa. Tänä vuonna juontopareja miettiessämme ratkaisevia asioita olivat ne, millä tavoin parit tuntevat toisensa etukäteen ja millaista kokemusta juontamisesta ja radion tekemisestä kullakin on. Juontajia oli viisi, joten juontoparien ja koko systeemin päättäminen vaati pätkäilyä. Lopulta päädyimme toteuttamaan juontoparit niin, että minä juonsin yhdessä Nuotta-taajuutta pisimpään tehneen henkilön kanssa. Kolme muuta tiimiläistä, jotka eivät ole olleet niin säännöllisesti mukana, muodostivat kolmikon. Heidän juontotyylinsä sopivat hyvin yhteen ja toisaalta he saivat myös hieman enemmän vapauksia juontovuoroihin. He juonsivat osan kahden tunnin vuoroistaan niin, että kaksi kolmesta oli paikalla ja saivat näin hieman pidempiä taukoja.

Saksala (2012, 158.) kyseenalaistaa sen, tuoko juontoparien käyttö mitään lisäarvoa. Hän kuitenkin listaa käytännön syitä juontoparien käytölle: pitkässä lähetyksessä toinen voi esimerkiksi pitää lyhyen tauon, lukea nettiin saapuneita viestejä tai vastaanottaa studioon saapuvat vieraat.

Nuotta-taajuuden festariradioinnin juontovuorot eivät pituudeltaan vaatineet välttämättä tauotusta. Toisaalta radiointia on tekemässä joukko harrastelijoita, joten se vaatii energiaa myös hieman enemmän kuin ammattilaisilta, joille radiossa juontaminen ja lähetysten tekeminen on arkea. Parijuontaminen on festariradioinnissa monelta muultakin kannalta hyvä ratkaisu. Teimme lähetystä keskellä festarivilinää ja oli helpompaa ottaa vieraat vastaan, kun toinen saattoi edelleen jatkaa juontamista. Lisäksi parijuontaminen mahdollisti sen, että toinen

juontajista saattoi käydä esimerkiksi katsomassa käytävän toisella puolella, mitä päälavalla parhaillaan tapahtuu ja kertoa sen sitten radiokuulijoille. Juontoparit tuovat pelivaraa lähetykseen. Jos toinen menee lukkoon, toinen voi tarttua tilanteeseen. Sisällöstä tulee keskustelevampaa, kun juontajia on kaksi ja asioista nousee helpommin esiin eri näkökulmia. Muistan kerran, jolloin juontoparini kertoi kuulijoille, kuinka festareita parhaillaan puretaan ja studiomme viereiseen huoltohissiin kannettiin ”kakkosnelosta”. En ollut ennen kuullut termiä ja kysyin juontopariltani, mitä se tarkoitti. Todennäköisesti moni kuulija tiesi, että kyse on tietynkokoisesta puutavarasta, mutta uskon, että joukossa oli joku kuulija, jolle termi oli yhtälailla vieras kuin minulle. Parhaimmillaan juontopari voikin asettua hetkittäin kuulijan asemaan ja esimerkiksi saada selvyiden asiasta, joka on toiselle itsestäänselvyys.

Parijuontamisessa täytyy kuitenkin olla varovainen:

”Paula Salovaaran mukaan parijuontamisessa on aina sisäänlämpiävyyden riski – ja se onkin yksi perimmäisistä syistä, miksi ihmisiä ei saisi päästää studioon olemaan hauskoja keskenään.” (Saksala 2012, 159.)

Kuulija ei saisi tuntea oloaan ulkopuoliseksi. Silti on tärkeää, että juontajien kommunikointi toimii hyvin. Tämä riippuu luonnollisesti todella paljon persoonista ja luonteista, mutta jos juontajat eivät tunne toisiaan kovin hyvin, juontaminen ei välttämättä toimi luontevasti. Parijuontaminen ei ole helppoa. Täytyy luottaa toiseen ja osata antaa tilaa, eikä olla vain itse äänessä. Juontamisen tulisi olla luontevaa ja kulkea eteenpäin. On siis hyvä, että juontajat tuntevat toisensa, kunhan aina muistaa huomioida ennen kaikkea kuulijan. Nuotta-taajuus on tässä kehittynyt, mutta opittavaa on silti vielä paljon. Entistä enemmän pitäisi karsia pois sisäpiirijuttuja – ja oppia tiedostamaan, mitkä sellaisia ovat. Ehkäpä parijuontamisessa onkin tärkeintä nimenomaan se, että tuntee parinsa työtävän ja juontopari kykenee hyödyntämään toistensa vahvuuksia.

3.1.3 Radiostudio

Oleellinen osa radiointia on se, millaisesta ympäristöstä lähetys tehdään. Nuotta-taajuuden Maata Näkyvissä -festariradiointi on joka kerta tehty samasta paikasta Turkuhallin kolmannesta

kerroksesta. Radiota ei ole koskaan haluttu sijoittaa mihinkään eristettyyn koppiin, vaan lähetystä on haluttu tehdä tapahtuman ja vilinän keskeltä.

Kolmena ensimmäisenä vuonna studio oli rakennettu korkean pöydän ympärille. Pöytä oli Nuotta-taajuudelle annetun alueen takaosassa. Edempänä studiota oli kaksi nojatuolia. Ajatuksena oli, että nojatuoleilla voisi tehdä haastatteluja. Käytännössä ideaa ei juuri hyödynnetty muutamastakin syystä: tietokoneet ja näytöt olivat pöydän ääressä. Näin ollen jonkun tuli aina olla istumassa siellä ja lähetys tuli ”siirtää” nojatuoleille ja takaisin, koska nojatuolista ei yksinkertaisesti nähnyt, mitä soittolistalla olisi seuraavaksi ja hektisessä festarihälinässä ehti harvoin varmistaa valmiiksi, mikä kappale haastattelun jälkeen olisi soitossa. Niinpä kesken livelähtyksen tuli harvoin siirryttyä pois pöydän ja näyttöjen äärestä. Toinen vieläkin merkittävämpi syy pöydän ääressä pysymiselle oli se, että nojatuoleilla ei voinut haastatella useampaa henkilöä, siellä oli vain kaksi mikrofonia. Yleensä haastattelussa oli useampia henkilöitä kerralla.

Pidimme syksyn ensimmäisen palaverin olohuoneessani ja palaverissa syntyi idea Nuotta-taajuuden olohuoneesta. Päätimme hylätä perinteisen ajatuksen radiostudiosta ja kokeilla jotain erilaista. Teimme luonnoksen olohuoneesta, jossa on sohva, nojatuoli, sohvapöydät ja sivupöydillä näytöt, mikserit ja muut tekniset välineet. Sisustusta viimeisteltiin lampuilla ja matoilla. Ajatuksenamme oli, että olohuone herättäisi huomiota tapahtumassa ja Nuotta-taajuus jäisi paremmin festareilla olleiden mieleen. Lisäksi halusimme, että olohuone loisi sisältöä juontoihin ja ”kuuluisi” radiossa. Sovimme, että olohuonetta kuvailtaisiin juonnoissa. Olohuoneella pyrimme luomaan kotoisaa tunnelmaa, jossa kuulija voi olla osallisena. Sovimme, että haastateltavat ovat Nuotta-taajuuden vieraita, jotka tulevat olohuoneeseemme kylään.

Olohuoneen huonona puolena oli se, ettei se ole ergonominen. Pidempään radiota tehtäessä studiossa tulisi ehdottomasti ottaa myös ergonomia huomioon, mutta kun kyse oli lyhyestä tapahtumaradioinnista, halusimme panostaa visuaalisuuteen ja olohuoneen tarjoamiin mahdollisuuksiin ergonomian kustannuksella.

Äänenkäytön kannalta sohva on haastava. Hengitys kulkee parhaiten seistessä ja sohvalla on helppo istua lysisssä. En kuitenkaan huomannut, että istuma-asento olisi vaikuttanut radioinnin aikana negatiivisesti juontajien tai vieraiden äänenlaatuun tai puheeseen. Nuotta-taajuus meni tässä profilointi edellä: olisi vaikea kuvitella aikuisille suunnatun tyyliään asiallista ohjelmaa tuottavan kanavan tekevän lähetystä sohvalla. Mutta kun kyse on nuorille suunnatusta rennosta tapahtumaradioinnista ja kyse on todellakin vain viikonlopusta, pidän ratkaisua hyvänä, tyylikkäänä ja toimivana.

3.1.4 Haastatteluiden sopiminen

Suunnittelemme tiimin kanssa etukäteen, keitä kaikkia yritämme saada haastatteluun. Haastateltavat ovat pääosin festareilla esiintyviä artisteja. Lisäksi yleensä haastattelemme myös jotain järjestäjää ja saatamme pyytää satunnaista ohikulkijaa kävijähaastatteluun. Pyrimme tekemään mahdollisimman paljon haastatteluita, sillä festareilla esiintyvät bändit kiinnostavat kuulijoitamme. Etukäteen sovimme artistien, mahdollisten puhujavieraiden ja järjestäjien haastattelut. Sopiminen alkaa, kun olemme saaneet minuuttiaikataulun – silloin bändeille on varmistunut myös soundcheckkien aikataulu. Ensimmäisenä haastatteluiden sopimisesta vastaava henkilö hahmottelee aikataulut. Minuuttiaikataulusta katsotaan, että mihin aikaan päälavalta lähetetään ohjelmaa ja sovitaan, että mihin aikaan lähetetään uutisia. Sen jälkeen aikatauluun hahmotellaan, että mille ajoille haastatteluita voi suurin piirtein ottaa.

Listaan, johon on kirjoitettu keitä halutaan haastatella, kannattaa tehdä värikoodaus. Värit helpottavat näkemään, keihin ei vielä ole otettu yhteyttä, keiden kanssa aika on vielä varmistamatta ja keiden kanssa haastattelusta on jo sovittu. Sopiminen kannattaa aloittaa ulkomaalaisista haastateltavista, sillä heillä on usein tiukimmat aikataulut. Maata Näkyvissä – festareilla on käytäntö, että haastattelut voi sopia alustavasti heidän host-henkilöiden kanssa. Usein haastattelut varmistuvat kuitenkin vasta, kun esiintyjät ovat saapuneet paikalle. Maata Näkyvissä -festareilla haastattelut ovat kuitenkin onnistuneet hyvin myös ulkomaalaisten artistien kanssa.

Kun ulkomaalaisten artistien haastattelut on alustavasti sovittu, sovitaan haastatteluista muiden kanssa sen mukaan, miten aikoja on vapaana. Haastatteluiden sopimisessa edetään siten, että

ensimmäiseksi sovitaan niiden haastattelut, joilla on todennäköisesti tiukempi aikataulu. Viimeisenä otetaan yhteyttä niihin, jotka todennäköisesti viettävät muutenkin aikaa Maata Näkyvissä -festareilla.

Haastattelut kannattaa sopia puhelimitse, jolloin saa heti tietää, käykö ehdotettu aika. Toisinaan yhteystietoja on vaikea saada, tai sähköposteihin joutuu odottamaan vastauksia. Joidenkin artistien kohdalla haastatteluiden sopiminen hoidetaan esimerkiksi managerin kautta, useiden kanssa suoraan jonkun bändin jäsenen kautta.

Sovitut aikataulut kirjataan Excel-taulukko. Tiedostoon kirjoitetaan myös, jos haastatteluun liittyen on sovittu jotain erityistä. Osa artisteista pyytää esimerkiksi soittamaan muistutuspuhelun tiettyyn aikaan. Myös kaikkien haastateltavien yhteystiedot kirjataan ylös tiedostoon.

3.1.5 Asema Ö

Kuten olen maininnut, Nuotta-taajuudella on Maata Näkyvissä -festareita edeltävinä muutamana viikkona käytössään fm-taajuus Turun seudulla. Tuoksi ajaksi kanavalle on perinteisesti tuotettu tavallista enemmän ohjelmaa. Vuonna 2011 teimme ensimmäistä kertaa ohjelmasarjan nimeltä Asema Ö. Siitä lähtien kanavalle on tehty festareiden alla tuolla nimellä ohjelmaa – sisältö on vaihdellut vuosien varrella. Tarkoituksena on, että kanavalla on jotain erityistä, jota voi markkinoida niin uusille kuin vanhoillekin kuulijoille. Tavoitteena on myös hiljalleen valmistautua ja virittäytyä festaritunnelmaan.

Vuonna 2011 Asema Ö perehtyi kristillisen nuorisokulttuurin eri muotoihin. Juttusarjassa käsiteltiin muun muassa tanssia, käsitöitä ja eri musiikkigenrejä. Vuoden 2012 Asema Ö esitteli Maata Näkyvissä -festareiden talkootöitä ja vastualueita. Maata Näkyvissä -festareilla on joka vuosi yli 1000 talkoolaista eri tehtävissä. Osa talkootehtävistä näkyy festarikävijälle hyvin, mutta osa tehtävistä on todella huomaamattomia. Asema Ö haastatteli esim. rakennustiimin ja ruoanjaon vastaavia henkilöitä. Vuonna 2013 ohjelmaan valmistettiin koosteita vuosien 2011 ja 2012 festareiradioinneista. Koosteissa oli poimintoja Asema Ö:stä, sekä festareilla tehdyistä haastatteluista.

3.2 Festariviikonloppu 14.-17.11.2013

Radiotiimin osalta festariviikonloppu alkoi jo torstaiaamuna, vaikka festarit alkoivat vasta perjantaina iltapäivällä. Torstaille oli suunniteltu etukäteen alustava aikataulu, jossa oli suunniteltu mitä mistäkin paikasta pitää hakea. Tekniikkaa ja sisustustarpeita haettiin useammasta paikasta Helsingin seudulla ja aamulla käytiin vielä ostamassa muutamia piuhojakin. Väliaikaisen radiostudion pystyttämiseen tulee aina varata aikaa riittävästi, mutta jos radiointi toteutetaan eri paikkakunnalla, tulee matkoihin ja pakkaamisiin varata erityisesti aikaa. Lähtökohtana kannattaa pitää sitä, että aikataulua pyritään noudattamaan, mutta kannattaa silti tiedostaa alusta asti, että se tulee melko varmasti pettämään – ja varautua siihen.

Kun tavarat oli haettu eri paikoista ja pakattu, ajoimme Turkuun, jossa rakensimme pisteen valmiiksi. Vaikka mukana oli vähemmän tekniikkaa kuin aikaisempina vuosina, vierähti pystyttämisessä pitkä aika. Piste saatiin kuitenkin sisustettua valmiiksi ja tekniseltäkin puolelta pääosin valmiiksi torstain aikana. Festariradion tiimiläiset osaavat käyttää tekniikkaa, mutta kävimme kaikki vielä läpi sillä kertaa käytössä olevan tekniikan ja mikrofonit, jotta kaikki on varmasti selvää ja tuoreessa muistissa.

Kuva 3. Nuotta-taajuuden festariradion olohuone vuonna 2013.

Perjantaina 15.11. lähetyksen oli määrä alkaa klo 12. Torstaina olimme saaneet kaiken hyvälle mallille ja saavuimme perjantaina paikalle hyvissä ajoin ennen kymmentä. Silti kello kaksitoista tuli nopeasti. On hyvä ennakoida mahdollisimman paljon ja suunnitella kaikki mahdollinen etukäteen – aikaa kuluu aina yllättävän paljon.

Pidimme vielä ennen lähetyksen alkua palaverin, jossa kävin läpi pääpiirteittäin tulevaa viikonloppua ja yksityiskohtaisemmin perjantain juontovuorot ja haastattelut, sekä konsertit, jotka päälavalta radioitiin. Kertasimme myös ohjeistukset juontovuoroihin: twiitkaa, tarkistakaa lehdistötiedotteet ja lähettäkää muistutusviesti haastateltaville haastattelun ajasta ja paikasta.

Lähetys alkoi klo 12, mutta siinä ilmeni nopeasti teknisiä ongelmia. Lähetys katkeili ja jouduimme soittamaan listamusiikkia Helsingistä käsin reilun tunnin verran. Teknisiä ongelmia tulee varmasti joka vuosi. On tärkeää, että on joku

- a) tekniikkaa ymmärtävä tapahtumapaikalla valmiudessa
- b) tekniikkaa ymmärtävä siellä, mistä lähetys lähtee ulos
- c) paikalla, joka vastaa tiedotuksesta poikkeustilanteissa.

Ongelmat johtuivat siitä, että tekniikkaa olikin ollut käytössä muualla ja tietyn laitteen asetuksia oli muutettu. Aina tulee siis testata kaikki etukäteen, vaikka kaikki olisikin toiminut ennen moitteettomasti. Kello 13:30 lähetystä päästiin jälleen jatkamaan ja kaikki sujui loppuajan hyvin.

Kriittisiä hetkiä lähetyksen ulosmenossa ovat ne, kun lähetys siirtyy normaalista soittolistalähetyksestä livelähetykseen, joka tulee fyysisesti aivan eri paikasta. Kaikista kriittisin on ensimmäinen siirtymä. Jos tuolloin kaikki menee hyvin, todennäköisesti kaikki menee hyvin jälleen seuraavana aamuna, kun livelähetys on alkamassa. Kukaan ei ollut joka aamu tarkistamassa Helsingissä, että siirtyminen sujuu ongelmitta. Ensimmäisen lähetyksen alussa sen sijaan oli, ja muutenkin olisimme voineet tarvittaessa soittaa ja ilmoittaa, että nyt on ongelmia, ja saada tällöin tarvitsemaamme apua.

Maata Näkyvissä -festareilla lähetyksemme koostui seuraavista asioista: juonnoista, musiikista, haastatteluista, livekonserttien, puheiden ja jumalanpalveluksien streamauksista, Hyvän mielen yö –ohjelmasta, hartauksista ja uutisista.

Hyvän mielen yö oli ohjelma, joka pyöri Nuotta-taajuudella perjantai-iltaisina vuoden 2013 marraskuun loppuun asti. Ohjelman tekijät olivat osa festariradiotiimiä, joten he tekivät livelähetyksen ohjelmasta festareilla perjantaina siihen aikaan, jolloin Hyvän mielen yö normaalistikin tuli. Hartaudet olimme pyytäneet Karkun evankelisen opiston nuorisotyölinjalta. He olivat nauhoittaneet ne etukäteen ja toimittivat hartaudet meille soitettavaksi. Hartauksia oli yhteensä neljä, joka aamulle ja illalle yksi.

3.2.1 Juonnot ja musiikki

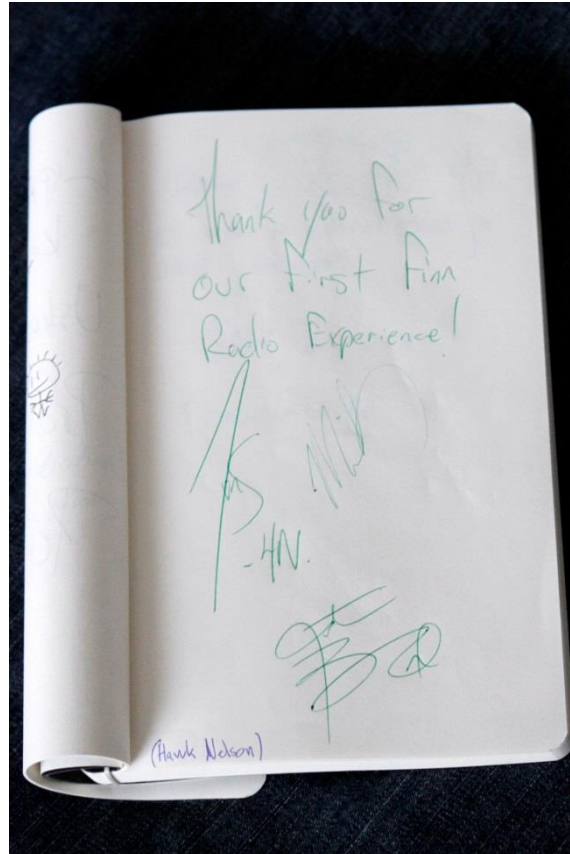
Juontoja ei suunniteltu etukäteen kovin yksityiskohtaisesti. Sisältö muodostui festaritunnelmasta, ympäristön kuvailusta, viikonlopusta kertomisesta (tulevia konsertteja, haastatteluja...), kilpailuiden säännöistä, itse kilpailuista ja jossain määrin saamistamme kuuntelijaviesteistä. Kerroimme myös omista festarimuistoistamme ja tapahtuman historiasta.

Musiikki oli arvottu järjestelmään valmiiksi. Jossain määrin valikoimme soitettavia kappaleita, osittain soitimme listalta seuraavan kappaleen. Haastatteluiden perään soitimme mahdollisuuksien mukaan haastattelussa olleiden artistien musiikkia. Olimme karsineet soittolistalta pois kaikista rankimman musiikin, jota normaalisti soi satunnaisesti Nuotta-taajuudella. Tehosoittolistalle, eli listalle, jonka musiikki soi päivän aikana useammin, olimme nostaneet festareilla esiintyvien artistien musiikkia ja mahdollisuuksien mukaan heidän tuoreita julkaisujaan.

3.2.2 Haastattelut

Festariradiossa tehtiin vuonna 2013 kaksikymmentäkaksi etukäteen sovittua haastattelua. Lisäksi teimme muutamia haastatteluja niin, että pyysimme yllättäen jonkun haastatteluun. Hyödynsimme haastatteluissa olohuoneeksi rakennettua studiotamme: emme niinkään markkinoineet, että joku on tulossa haastatteluun, vaan puhuimme, että festariradion

olohuoneeseen saapuu vieraaksi XX. Keskustelimme myös useiden vieraiden kanssa esimerkiksi siitä, mitä hyvässä olohuoneessa tulee olla. Olohuone toi siis haastatteluiden sisältöön jotain erityistä, joka sopi tapahtuman ja radioinnin luonteeseen hyvin. Olimme hankkineet myös vieraskirjan, johon vieraat kirjoittivat terveisiään. Terveisistä otimme kuvia, joita lisäsimme Instagramiin.

Kuva 4. Maata Näkyvissä -festareiden 2013 pääesiintyjä Hawk Nelson kirjoitti terveisensä Nuotta-taajuuden vieraskirjaan.

Lähes kaikki vieraat olivat festareilla esiintyneitä bändejä. Lisäksi haastattelimme Nuotan lyhytelokuvan Lähimmäinen tekijöitä, muutamia festarivieraita, sekä festareiden projektipäällikköä Lauri Halmetta ja Sleyn nuorisotyönjohtajaa Juha Heinosta. Haastattelut koskivat sisällöltään pääosin meneillään olevia festareita. Lisäksi bändeiltä kyselimme kuulumisia, julkaisuista, kiertueista...

Emme suunnitelleet haastatteluja tarkkaan etukäteen. Olin tehnyt hahmotelmia haastattelurungoista ja mahdollisista kysymyksistä, sekä koonnut etenkin vieraammista

bändeistä tietoa etukäteen. Englanninkieliset haastattelut suunnittelimme tarkemmin, mutta halusimme pitää haastattelut rentoina ja tартtua mahdollisimman paljon tilanteeseen ja vastauksiin. Jos kyseessä olisi jatkuvasti studiosta pyörivä lähetysvirtaradio, pitäisi lähetys suunnitella huomattavasti tarkemmin. Tapahtumasta tehtävä liveradiointi mahdollisti sen, että esimerkiksi haastatteluiden kestoja ei tarvinnut tarkkailla kellosta. Haastattelut kestivät pääsääntöisesti 10-15 minuuttia. Toisinaan heti haastattelun jälkeen siirsimme lähetysten päälavalle, jossa oli menossa konsertti. Koska konsertit eivät kuitenkaan alkaneet aivan täsmälleen minuuttiaikataulun mukaisesti (vaikka aikataulu onneksi pitikin todella hyvin), eikä festariradiolla toisaalta ollut minkäänlaista velvollisuutta radioida konsertteja, teimme lähetystä haastattelu edellä ja siirsimme lähetysten päälavalle vasta, kun haastattelu oli valmis.

Olohuone-teeman pohjalta loimme myös yllätysvieras-konseptin. Olin kuullut YleX:llä haastattelun, jonka tuottaja oli sopinut ja juontaja ei tiennyt, ketä hän puhelimesta haastatteli. Toimittajan tehtävänä oli arvata kenestä on kyse. Idea oli mielestäni todella toimiva ja kehitimme siitä festariradioon sopivan konseptin. Haastattelujen sopimisesta vastannut tiimiläinen sopi perjantaille ja sunnuntaille yhden ja lauantaille kaksi yllätysvierasta. Juontajat tiesivät mihin aikaan yllätysvieras tai -vieraat tulevat, mutteivät sitä, kuka on tulossa. Radiokuuntelijoille mainostettiin, että tulossa on yllätysvieras ja heille oli kilpailu, jossa he saivat arvata, mikä bändi on tulossa yllätysvieraaksi. Palkinnoksi arvaajien kesken arvottiin yllätysvieraan albumi. Osa yllätysvieraista oli helppo arvata sen perusteella, mitä haastatteluja oli sovittuna ja mitä artisteja festareilla oli esiintymässä. Niin ennalta arvattujen yllätysvieraiden kuin täysien yllätyksienkin kohdalla haastattelutilanteet olivat todella hyviä: tunnelma oli yllätyselementin johdosta erityisen hauska ja rento. Vieraatkin tuntuivat pitävän ideasta. Yllätysvierashaastatteluihin oli luonnollisesti mahdotonta hankkia taustatietoa, mutta toisaalta koko tilanne perustuikin siihen, ettei kukaan tiedä etukäteen, kuka sohvalle istuu.

Muutamille haastatteluun saapuneista vieraista järjestimme Mitä sohvan alla on? –kilpailun. Olimme ennakkoon valinneet eri aikoihin päivästä saapuvat vieraat, joille piilotimme jonkin esineen sohvan alle. Vieraiden tuli arvata kyllä- ja ei-kysymyksillä, mikä esine on kyseessä. Oikein arvatessaan he saivat pitää esineen. Kilpailu toi hauskan lisän haastatteluihin ja toi myös jotain uutta esiin vieraista.

3.2.3 Streamaukset

Maata Näkyvissä -festareiden päälavan kotimaisten esiintyjien konsertteja radioitiin festariradiossa. Ulkomaalaisten artistien konsertteja ei tekijänoikeussyistä voi radioida – sopimukset poikkeavat suomalaisista sopimuksista. Välillä oli haastavaa kuunnella, että onko lavalla meneillään bändin lavalle juontaminen, vai vielä joku aivan muu juonto. Toisaalta lähetyksen saattoi aina siirtää vielä hetkeksi studioon, jos sen oli siirtänyt lavalle liian aikaisin. Usein teimme niin, että avasimme linjan päälavalta hiljaiselle juonnon alle, kun konsertin alku oli aivan lähellä. Tällöin kuulijalle välittyi jo tunnelmaa hallista, pystyimme itse seuraamaan tilannetta ja toisaalta saatoimme vielä juontaa ja kertoa esimerkiksi faktoja seuraavasta esiintyjästä tai esimerkiksi sen, milloin kyseinen bändi olisi tulossa haastatteluun Nuotta-taajuudelle.

Tarkkana tuli olla myös siinä, että huomasi siirtää lähetyksen takaisin studioon oikeaan aikaan. Tärkeää oli, ettei lähetys unohtunut päälavalle liian pitkäksi aikaa. Osa bändeistä soitti encoren, toiset taas eivät. Tässäkin kohtaa saattoi hyvin siirtää lähetyksen studioon, kertoa, että kuulija kuuntelee Nuotta-taajuuden Maata Näkyvissä -festariradiota ja suoraa lähetystä Turkuhallista. Jos bändi soittikin vielä encoren, oli lähetys helppo siirtyä vielä takaisin päälavalle kertomalla, että äsken esiintymässä oli bändi XX ja he soittavat nyt encoren, joka vielä kuunnellaan.

3.2.4 Festariuutiset

Uutisista vastasi tiimiläinen, joka opiskelee tiedotusoppia ja jolla on lisäksi ainoana tiimissä koulutusta journalismista. Vuoden 2012 festareilla uutiset lähetettiin kahden tunnin välein, mutta se oli liian usein, kun toimittajia oli vain yksi. Ajankäytöllisesti ja sisällöllisesti oli parempi, että uutiset tulivat harvemmin. Vuonna 2013 uutiset tulivat pääsääntöisesti kolmen tunnin välein, paitsi sunnuntaina, jolloin ne tulivat kahden tunnin välein. Myös muiden päivien sisällä aikaväli vaihteli hieman muusta ohjelmasta riippuen – esimerkiksi radioitavan jumalanpalveluksen päälle ei luonnollisestikaan voinut laittaa uutisia.

Uutistoimittaja suunnitteli ja toteutti uutiset itse. Hän kuitenkin saattoi välillä kysyä mielipidettä aiheesta, näkökulmasta, tai haastattelukysymyksistä ja esimerkiksi lauantaina festareiden tiedotustilaisuudesta tein hänelle muistiinpanot, sillä hänen piti olla tekemässä toisaalla inserttiä uutisiin samaan aikaan.

Uutisaiheet nousivat festareiden tiedotteista ja viikonlopun tapahtumista. Radiopisteemme oli Turkuhallissa, mutta ohjelmaa oli Turkuhallin lisäksi myös Messukeskuksessa. Juonnot ja sisältö painottuivat väkisin siis Turkuhallin tapahtumiin. Niinpä uutiset paikkasivat tilannetta – uutistoimittaja kävi tekemässä inserttejä Messukeskuksen tapahtumista esimerkiksi siellä olleelta teatterilavalta.

3.2.5 Sosiaalinen media

Nuotta-taajuuden festariradio käytti seuraavia medioita tiedotukseen: Nuotta.com-verkkosivut, Twitter, Instagram ja Facebook. Nuotta.com:ssa julkaistiin tulevan päivän haastattelu aikataulut. Muuten emme juuri käyttäneet verkkosivua uutisointiin. Nuotan muu tiimi (lehti- ja verkkopuolen tiimiläisiä, jotka myivät Maata Näkyvissä -festareilla Nuottaa ja kuvasivat videohaastatteluja) teki verkkosivuille juttuja festareilta. Nuotta-taajuus taas pyrki pääosin tavoittamaan kuulijoita sosiaalisen median kautta.

Facebookissa Nuotta-taajuudella ei ole omaa tiliä, vaan käytössä on Nuotta.com:n tili. Tällöin tavoitamme kerralla kaikki Nuottaa seuraavat. Facebookissa julkaistiin festareiden aikana joitain kuvia, mainostettiin osaa haastatteluista ja esimerkiksi viritettiin keskustelua siitä, mitä kuulijat syövät aamupalaksi. Facebookissa sai myös arvata sitä, kuka on tulossa yllätysvieraaksi. Eniten festariradio käytti Twitteriä. Ohjeistin tiimiläiset twiittaamaan tulevista haastatteluista ja tulevasta ohjelmasta. Instagramissa julkaistut kuvat julkaistiin myös Twitterissä. Uutistoimittajamme twiittasi lainauksia meneillään olevista haastatteluista, jos sattui olemaan paikalla kuuntelemassa haastattelua, ja sisällössä oli jotain julkaisemisen arvoista.

Festariradion sunnuntain ohjelma

Nuotta-taajuuden Maata Näkyvissä -festariradion sunnuntain aikataulu tunneittain:

Klo 8 Suora lähetys Turusta alkaa. Luistele aamujälle festariradion tahdissa!

Klo 9-10 Aamuhartaus, Katajainen kansa

Klo 10-11 Sanajumalanpalvelus

Klo 11-12 Uutiset

Klo 13-14 Uutiset, puhe päälavalta

Klo 14-15 Miriam

Klo 15-16 Uutiset, YLLÄTYSVIERAS! - Osallistu kilpailuun klo 15 mennessä ja voita levy!

Klo 16 Suora lähetys Turusta kiittää ja kuittaa, mutta musiikki jatkuu. Ensi viikolla on luvassa koostetta festareista, joten pysy taajuudella!

Nuotta-taajuuden Maata Näkyvissä -festariradio kuuluu Turussa taajuudella 93,8 MHz

KIRJOITTANUT MAARIT 17. MARRASKUU 2013 - 0:58

LIVE MAATA NÄKYVISSÄ // NUOTTA-TAAJUUS

Nuotta-taajuus

AUDREY ASSAD
No turning back

KUUNTELE

Nuotta.com

Tykkää Sinä tykkäät tästä.

Tulevat happeningit

17.4. Quiet Action 17.-20.4. Ryttylä

19.4. Ristin pääsiäinen Lohtajan Ohtakarissa 19.4.

30.4. SoiVappu 30.4. Lapuan Kauhajärven kirkossa klo 19

TSEKKAA KAIKKI

Kuva 5. Kuvakaappaus Nuotta.com:ssa julkaistusta sunnuntain ohjelmasta.

3.2.6 Juontovuorot

Juontovuorot olivat pituudeltaan kaksi tuntia. Mietin vuoroja suunnitellessani, pitäisikö vuoron olla pidempi. Silloin keskustelimme kuitenkin siitä, että niille tiimiläisille, jotka eivät juuri ole tehneet radiota tai toimittajan töitä, pidempi vuoro voisi olla liian pitkä. Niinpä juontovuorot vaihtuivat kahden tunnin välein, ja kolmen hengen tiimi, jonka jäsenillä ei ole niin paljon toimittajakokemusta, sopi keskenään millä kokoonpanolla he toteuttivat vuoronsa.

Suunnittelin vuorojen jaon niin, että A ja B juontopareilla oli molemmilla kerran klo 8-10 aamuvuoro ja kerran klo 22-24 vuoro. Isommalla tiimillä, jonka jäsenet ovat ammattilaisia, olisi varmasti paikallaan jakaa vuorot niin, että tietty porukka olisi aina vastuussa aamusta ja voisi suunnitella ja teemoittaa lähetyksiään tarkemmin (toki mahdollisesti myös pienemmällä harrastelijaporukalla, jos innostusta ja aikaa riittää). Nuotta-taajuuden tapauksessa tämä ratkaisu tuntui kuitenkin hyvältä. Festariviikonloppu on todella rankka ja tiivis – oli hyvä, että kukin sai vuorollaan nukkua pidempään, sillä illat venyivät radion parissa aina koko tiimillä.

Festareiden aikana totesin kuitenkin, että jatkossa toteuttaisin juontovuorot pidempinä – vähintään kolmen tunnin mittaisina, mahdollisesti jopa neljän tunnin mittaisina. Osa juontovuoroista esimerkiksi jäi streamattavien konserttien tähden todella lyhyiksi. Kahden tunnin vuoro – etenkin jos sen sisällä oli haastattelu ja streamattava konsertti – oli turhan

katkonainen. Oma aikansa meni siihen, että pääsi taas tauon jälkeen vauhtiin ja sitten vuoro usein jo loppuikin. Tärkeimpänä syynä pidempään vuoroon on kuitenkin nimenomaan tauot. Kun vähän väliä on kahden tunnin tauko, ei missään kohtaa ehdi kunnolla irrottautua ja levätä. Tunninkin pidempi tauko antaisi paremman mahdollisuuden keskittyä siihen mitä tekee – joko juontamiseen ja radiolla työskentelyyn, tai sitten vapaa-aikaan. Tällöin myös saisi järkevämmin toteutettua sen, että lähetyksen teema vaihtuu aina sitä mukaan kun juontoparikin. Nyt teema usein vielä jatkui, vaikka pari vaihtuikin.

Teemoitus kuului jonkin verran juonnoissa, mutta tässä olisi vielä kehityksen tarvetta. Aamujäät tuntuu toimivalta konseptilta. Festareilla yöunet jäävät yleensä kaikilla vähäisiksi – niin siellä erilaisissa työtehtävissä olevilla, kuin kävijöilläkin. Nuotta-taajuuden aamushow ei ole repäisevää ja vauhdikasta, vaan sopivan jäistä. Juontajat saattavat syödä kappaleiden aikana aamupalaa ja ääni voi olla vielä uninen. Aamun ensimmäiset uutiset ovat teeman mukaiset. Uutistoimittaja esimerkiksi oli käynyt mittaamassa permannon lattian lämpötilan ja kertoi sen. Aamujäät toimi nuorille suunnatussa, rennolla meiningillä tehtävässä radiossa hyvin.

Kahvitunneilla toimittajilla oli usein mukana kahvia, tai sitten juontoparista toinen kävi jossain kohtaa hakemassa sitä. Tätä teemoitusta voisi kuitenkin jalostaa eteenpäin.

Kolmannen kerroksen iltapäivä on teemoituksista epäonnistunein. Nimi tulee siitä, että Nuotta-taajuuden piste on kolmannessa kerroksessa. Nimi sinällään on toimiva, mutta suunnittelu on jäänyt nimeen. Mitä nimi tarkoittaa? Millaista sisältöä festariradion iltapäivässä on? Tähän asti sisältö on ollut samankaltaista juontamista kuin muukin viikonloppu. Se ei ole ollut huonoa, mutta minkäänlaista teemaa siinä ei ole ollut. Olen yrittänyt pohtia iltapäivän teemoitusta, mutta vielä se ei ole lokahtanut kohdilleen. Teemoitusta täytyy ehdottomasti pohtia, kun seuraavia festareita aletaan suunnitella.

Palaverissa täytyy myös miettiä vuorojakoa ja mahdollista uutta ohjelmaosiota iltapäivän ja Iltavillin väliin. Iltavilli sinällään toimi mielestäni todella hyvin. Meininki saa olla vauhdikasta, kuten se nyt olikin. Toisaalta paikallaan olisi myös miettiä, pitäisikö Iltavilliä jatkaa aina lähetyksen loppuun saakka, vai onko hyvä rauhoittaa meininkiä Yömyöhä-teemoituksella.

3.2.7 Tuottajan tehtävät festareilla

Vuoden 2013 festareilla tuottajan tehtävät jäivät melko pitkälti siihen, että otin vastuuta ennakkosuunnittelusta ja ideoinnista, ja huolehdin siitä, että kukin tietää milloin tulee olla paikalla ja mitä lähetyksissä tapahtuu. Kertasin iltaisin lähetyksen päätyttyä seuraavan päivän juontovuorot ja niiden sisällön. Nuo asiat toimivatkin hyvin. Jokainen tiesi tehtävänsä ja aikataulut ja lähetysten tekeminen sujui hyvin.

Sen sijaan varsinainen lähetysten tuottaminen – kuunteleminen ja palautteen antaminen oli melko olematonta. Jatkoa ajatellen tässä on paljon kehitettävää. Festariradioinnissa voisi ottaa vaikutteita YLE Radio Suomen maakuntaradioissa käytössä olleesta on air –tuottajamallista. Kuten olen todennut, on moni asia festariradioinnissa mennyt eteenpäin, mutta edelleen on paljon kehitettävää. Uskon, että seuraava avain kehitykseen on nimenomaan se, että lähetystä aletaan oikeasti tuottaa.

Tuottajan tehtäviin keskittyminen vaatii sen, että tuottaja ei ole osana mitään juontoparia. Tuottaja voi toki olla välillä mukana juonnoissa, mutta jatkuvasti ei voi juontaa, jotta kykenee tarkkailemaan lähetystä. Jos tuottajia on yksi koko viikonlopulle, kuten esimerkiksi Nuotta-taajuuden Maata Näkyvissä -festariradioinnin tapauksessa hyvin todennäköisesti jatkossakin tulee olemaan, ei tuottaja voi istua koko lähetysaikaa studiossa. Tuottajan tulee siis suunnitella itselleen työaikataulu niin, että hän on tasaisesti läsnä eri juontajien lähetyksissä.

Tuottajan tulisi tehdä huomioita lähetyksestä. Mikä toimii? Mitä voisi kehittää ja miten? Toisaalta tuottaja voi myös lähetyksen aikana auttaa poimimaan näkökulmia juontoihin. Koin, että festareilla juontaessa oli välillä todella vaikea miettiä, että tuleeko ohjelmaa käytyä läpi liian usein tai liian harvoin ja toisaalta juontovuorolla ei tiennyt, millaisia nostoja edelliset juontajat ovat tehneet. Kyseisiä asioita on vaikea suunnitella etukäteen, sillä aikataulut festareilla elävät koko ajan – haastattelut ovat eri mittaisia, eikä päälavan minuuttiaikataulu pidä ihan täsmällisesti, vaikka se hyvin pitääkin. Tuottaja voi ainakin osittain huolehtia siitä, ettei juontoparien juonnoissa tule liikaa toistoa liian lyhyellä aikavälillä. Toisaalta tuottaja voi myös valvoa ja kehittää kanavan ja juontojen laatua.

Vuoden 2013 festareilla mietin, että ensi vuodelle tulisi hankkia some-vastaava, joka tekisi haastatteluista nostoja. Festareilla toimi ihan hyvin, että vuorossa olevat juontajat hoitivat tiedottamisen. Haastattelupöimintoja ei kuitenkaan voinut itse kirjoittaa Twitteriin haastattelun aikana ja uutistoimittajan satunnaiset nostot olivat todella hyviä. Jos tuottaja ei ole osana juontoparia, hän voi ottaa selkeämmän vastuun myös sosiaalisesta mediasta. Tuottajan on helpompi seurata lukijoiden viestejä siellä ja nostaa viestejä juontajille keskusteluun. Tuottaja voisi myös vastata viesteihin sosiaalisessa mediassa ja pyrkiä mahdollisesti luomaan keskustelua siellä.

Hyvän mielen yö on tähän mennessä ollut ainoa varsinainen ohjelma, joka festariradiossa on ollut. Muu sisältö on ollut haastatteluista, konsertteja, uutisia ja hartauksia. Kokonaisuus on toiminut sellaisenaan, mutta kun moni asia on kehittynyt ja toimii hyvin, voisi ohjelmapuolta kehittää eteenpäin. Tuottaja voisi tehdä esimerkiksi tunnin mittaisia ohjelmia Maata Näkyvissä -festareihin liittyen. Yhdessä ohjelmassa voisi käydä läpi esimerkiksi festarien historiaa, toisessa tutustua tarkemmin pääesiintyjään ja bändin tuotantoon ja niin edelleen. Ohjelmat voisi joko nauhoittaa ennakoon tai tehdä livenä festareilla, mutta niitä voisi suunnitella paljon juontovuoroja tarkemmin ja niihin tulisi hankkia selkeästi taustatietoa ja mahdollisia aiheeseen liittyviä haastatteluista. Myös musiikkivalinnat olisi hyvä tehdä ohjelman sisältöä ajatellen. Tämä osaltaan helpottaisi myös juontovuorojen pituuksien uudelleen suunnittelua ja antaisi hieman enemmän lepoaikaa juontajille. Yksi mahdollisuus uuteen tuntijakoon ja teemoitukseen olisi tällainen:

Teema	Perjantai	Lauantai	Sunnuntai
Aamujäät 8-11		A	B
Tuottajan tunti 11-12		X	X
Kahvitunnit 12-15	Aloitukset klo 12-13 A+B, 13-> A	B	A
Kolmannen kerroksen iltapäivä 15-18	B	A	15-16 A+B
Tuottajan tunti 18-19	X	X	
? 19-21	A	B	

Iltavilli 21-24	B	A	
Tunnit yhteensä / juontopari	A=18	B=16	

Taulukko 1.

3.3 After-festarit

Maata Näkyvissä -festareiden radiolähetyksen päätyttyä edessä oli studion purkaminen, matka Helsinkiin. Festariviikonloppu on aina todella kuluttava, mutta työ ei ole ohi heti viikonlopun jälkeen. Luonnollisesti tavoitteena on, että aina uusia kuulijoita löytäisi Nuotta-taajuuden festariradioinnin kautta. Siksi tuleekin huolehtia, että kanavalla on laadukasta ohjelmaa seuraavinakin viikkoina.

Festareita seuraavalla viikolla sovimme päivän, jolloin editoimme festarihaastattelut ja juonsimme niistä koostelähetyksiä. Editointi oli todella kevyttä – pääosin editoimme vain alut ja loput kuntoon ja merkitsimme nimeen, jos haastattelun loppuun on juonnettu haastattelussa olleen bändin kappale. Tällöin jatkossa osaamme joko laittaa kyseisen kappaleen heti haastattelun perään soittoon, tai tarvittaessa leikata haastattelun lopun uudestaan, jos kappaletta ei aiota soittaa haastattelun perään. Editoinnissa tulee vastaan rajallinen aika ja vapaaehtoisuus. Olisi hienoa voida leikata haastattelut todella huolellisesti ja sisältöä ajatellen, mutta haastatteluita on vuosittain niin paljon, ettei siihen ole vapaaehtoisvoimin mahdollisuutta.

Koostelähetyksissä käydään festariviikonloppu kronologisesti läpi. Vuoden 2013 Maata Näkyvissä –festareista teimme neljä koostelähetystä: perjantailta yhden, lauantain jaoimme kahteen osaan ja viimeisenä oli kooste sunnuntailta. Koosteet lähetettiin festareista seuraavana viikonloppuna.

Kun koostelähetykset on lähetetty ja uusittu, Nuotta-taajuus palasi jälleen normaaliin arkeen. Festareiden aikaan saamme yleensä kerralla normaalia enemmän uutta musiikkia soittoon, sillä useat suomalaiset artistit julkaisevat albumin tai singlen Maata Näkyvissä –festareilla, joten musiikissa on runsaasti tuoretta sisältöä.

Festareiden jälkeen pyrimme myös miettimään, mikä radioinnissa toimi ja mikä kaipaishi kehittämistä. Usein festariviikonloppuna huomaa asioita, jotka kannattaisi tehdä toisin ja ne asiat pyrimmekin laittamaan heti muistiin, jotta muistamme huomioida ne seuraavalla kerralla. Yleensä festariradion tiimi on pitänyt palautepalaverin tapahtumaviikonlopun jälkeen ja käynyt läpi ajatuksia ja kehitysehdotuksia viikonlopusta. Vuonna 2013 palaveri jäi pitämättä, mutta keskustelimme asioista epävirallisemmin eri tilanteissa.

4 Johtopäätökset

4.1 Tuottajan muistilista

Kuten raportista on käynyt ilmi, tapahtumaradioinnin suunnitteluun liittyy lukuisia erilaisia asioita, jotka tulee huomioida. Seuraavaan olen koonnut muistilistaa asioista, joita tulisi huomioida ja muistaa. Lista ei ole kattava ja se on tehty nimenomaan Nuotta-taajuuden festariradioprojektin pohjalta. Toisenlaisessa tapahtumaradioinnissa oleellisiksi voivat nousta toisenlaiset asiat. Tätä listausta voi kuitenkin käyttää pohjana radioinnin suunnittelua aloittaessa, ja sitä voi täydentää ja muokata omien tarpeiden mukaan. Lista on jaettu muutamien otsikoiden alle sen mukaan, mihin vaiheeseen radiointia ne liittyvät ja se on tehty ranskalaisin viivoin, jotta se on mahdollisimman selkeä ja helposti seurattavissa ja täydennettävissä.

Suunnittelu:

- Mistä on kyse? Vielä ei tarvitse olla tarkkoja suunnitelmia, mutta lähtökohdat tulee ja tapahtuman luonne tulee selvittää.
- Kuinka paljon aikaa radioinnin suunnitteluun on käytettävissä? Tämä vaikuttaa paljolti siihen, millaisia tavoitteita tapahtumaradioinnille voi asettaa.
- Tarvittava yhteydenpito järjestäjien kanssa. Mitä voi päättää itse? Mihin tarvitsee mahdollisesti luvan tai järjestäjien apua?
- Tiimin miettiminen ja mukaan pyytäminen. Vastuualueiden jako. (Teknikko, juontaja, uutistoimittaja...)
- Tiimin osaamisen kartoitus. Onko tarvetta järjestää jonkinasteista koulutusta esimerkiksi tekniikkaan liittyen?
- Juontovuorojen ja mahdollisten juontoparien suunnittelu
- Lista henkilöistä, jotka pyritään saamaan haastatteluun.
- Haastatteluiden sopiminen (tarkemmat ohjeet luvussa 3.1.4.)
- Mahdollisen ennakko-ohjelman suunnittelu ja toteutus
- Tapahtuman radiointiaikataulun suunnittelu (tästä kannattaa tehdä hyvä tiedosto, joka on koko tiimin nähtävissä koko tapahtuman ajan ja jota voi päivittää tarpeen mukaan)

- Tärkeää on muistaa huolehtia, että kaikki tarpeellinen on mukana tapahtumassa. Kannattaa tehdä tarkat listat kaikesta, mitä pitää tehdä milloinkin, ja mitä kaikkea pakata mukaan.
- Haastateltavien puhelinnumerot on hyvä koota yhteen tiedostoon.
- Tiedosto, jossa on ylhäällä perustiedot tapahtumasta, jotta ne on juontaessa helppo tarkistaa.
- Tarvitaanko tapahtumapaikalle esimerkiksi mainosjulisteita? Kuka ne hoitaa?
- Mitä kanavalla on tarkoitus tapahtua tapahtuman jälkeen? Kuka on vastuussa ohjelmasta ja siitä, että suunnitellut koosteet tai muut ohjelmat myös toteutetaan?

Tapahtuma:

- Huolehdi, että jokainen tiimiläinen tietää, mitä tapahtuu, missä ja milloin.
 - o Tehdäänkö jotain haastatteluita nauhoitettuna muualta?
 - o Onko tapahtumassa tiedotustilaisuus? Jos on, kenen vastuulla on osallistua siihen ja millaista sisältöä sieltä on tarkoitus hankkia?
- Jos tulee teknisiä ongelmia, kuka hoitaa tiedottamisen ja mihin kanaviin? (Nettisivut, sosiaalinen media...)
- Kuka ottaa vastaan haastateltavat ja tarvittaessa muistuttaa heitä etukäteen haastatteluista?
- Muista kirjata kehitysehdotukset tai mahdolliset ongelmakohdat heti ylös. Niitä on vaikea muistaa jälkikäteen.

Tapahtuman jälkeen:

- Tarvittavat koonnit tapahtumasta kanavalle.
- Mahdollisuuksien mukaan on hyvä pitää tiimin kanssa palaveri, jossa käydään läpi tapahtuma ja onnistumiset, sekä mahdolliset kehitysehdotukset.
- Pidä kaikki mahdolliset tiedostot tallessa ja selkeästi nimettyinä. Niistä on hyötyä, jos vastaava tapahtumaradiointi toteutetaan tulevaisuudessa uudestaan.

4.2 Huomioita projektista

Nuotta-taajuuden Maata Näkyvissä -festariradiointi vuonna 2013 oli jälleen harppaus eteenpäin. Aiempiin vuosiin nähden moni asia sujui taas karttuneen kokemuksen ansiosta sujuvammin kuin ennen. Myös laadullisesti ja sisällöllisesti kanava ja festariradiointi kehittyi jälleen. Koska perusasiat ja -lähetys alkavat olla kunnossa, oli toisaalta helpompaa kiinnittää huomiota niihin asioihin, joita on mahdollista kehittää jälleen eteenpäin. Opinnäytetyötä tehdessä kehityskohteita tuli kirjattua huomattavasti aiempaa enemmän ylös ja pohdin asioita ja radiointia entistä tarkemmin. Toisaalta jotain varmasti unohtui kirjata tähän raporttiin, sillä tapahtumaradiointiin sisältyy paljon pieniä, mutta merkittäviä asioita. Olen ollut tekemässä radiointia sen verran kauan, että osa asioista on saattanut muodostua minulle itsestäänselvyyksiksi, vaikkeivät ne sellaisia muille olisi. Uskon kuitenkin, että raportti palvelee ensimmäistä tapahtumaradiointia suunnittelevia ja nostaa esiin asioita, joita ei välttämättä muuten huomaisi ajatella etukäteen.

Opinnäytetyötä tehdessä olen oppinut ja ymmärtänyt paljon tarkemmin tuottajan tehtäviä ja niitä mahdollisuuksia, joita tuottajan työn kehittäminen voisi tarjota Maata Näkyvissä -festariradioinnille. Koska radiota tekevät pääosin vapaaehtoiset harrastelijat, on entistä tärkeämpää, että mukana on ensinnäkin henkilö, joka osaa hoitaa teknisen puolen ja toisekseen henkilö, joka pitää langat käsissä ja osaa ohjeistaa tiimiä sisällön ja aikataulujen suhteen. Tulevaisuudessa on myös mahdollista, että festariradiotiimissä on henkilöitä, jotka eivät ole aiemmin juuri olleet tekemässä Nuotta-taajuutta, radiota yleensä tai edes minkäänlaisia journalistisia tehtäviä. Tällöin tulee huomioida suunnittelussa se, millaista koulutusta ja erityistukea näille henkilöille tulee tarjota ennen festareita. Vuonna 2013 tiimiläisillä oli siinä määrin kokemusta, ettei erityistä koulutusta tarvittu.

Vuoden 2013 festariradiointia ennen en osannut perehtyä tarpeeksi tuottajan tehtäviin. Toimin kyllä tietynlaisena vastuuhenkilönä radioinnin suhteen, mutta tuottajan työstä oli vaikea saada otetta. Kujalan ja Saksalan viittaukset työhön antoivat kuvaa tuottajan tehtävistä, mutta tehtävät jäivät silti abstrakteiksi. Raporttia kirjoittaessa ymmärrys on hiljalleen kypsynyt ja tieto lisääntynyt. Turusen opinnäytetyö konkretisoi tuottajan työtä minulle todella paljon. Projektina olleeseen festariradiointiin siitä ei ehtinyt olla hyötyä, mutta tulevaisuuteen sen sijaan on paljonkin.

Olen tyytyväinen projektiin. Teimme jälleen aiempia vuosia laadukkaampaa radiolähetystä ja koen, että projektin toteuttamisen ja raportin kirjoittamisen myötä minulla on taas paljon laajemmat valmiudet viedä festariradiointia entisestään eteenpäin – hyvän tiimin kanssa. Uskon, että jatkossa minulla on myös huomattavasti paremmat valmiudet tuottaa radiointia, jos tiimin kanssa se tehtäväkseni päätetään.

Raportin kirjoittaminen venyi suunnitellusta aikataulusta, mutta se on lopulta kääntynyt hyväksi asiaksi. Seuraaviin Maata Näkyvissä -festareihin ei ole enää montaa kuukautta, kun tätä kirjoitan elokuussa 2014. Raportin parissa työskennellessä olen lukenut aiheesta entistä enemmän ja ajatellut festariradiointia huomattavan paljon. Nyt on paljon helpompi lähteä taas suunnittelemaan vuoden 2014 festariradiointia. Opinnäytetyö on tuonut siihen paljon intoa ja uutta osaamista. Odotankin jo, että pääsen jakamaan ajatuksiani Nuotta-taajuuden tiimin kanssa.

Lähteet

Finnpanel 2014. Radiovuosi 2014. Luettavissa:

http://www.finnpanel.fi/lataukset/radiovuosi_2014.pdf. Luettu: 15.8.2014.

Finnpanel 2014. Television asema on vahva. Luettavissa:

<http://www.finnpanel.fi/tulokset/tiedote.php?id=164>. Luettu: 15.8.2014.

Gramex 2014. Tietoa Gramexista. Luettavissa: http://www.gramex.fi/fi/tietoa_gramexista.

Luettu: 28.8.2014.

Kujala, T., Lahti, J. & Tamminen, H. 1999. Radiotyön perusteet – johdatus suoran lähetyksen tekemiseen. 2. uudistettu painos. GAUDEAMUS. Tampere.

Laki televisio- ja radiotoiminnasta 9.10.1998/744.

Maata Näkyvissä –festarit. Info. Luettavissa: <http://www.maatanakyvissa.fi/info/>. Luettu:

1.3.2014.

Mediamonitori. Tapahumaradioita hengellisillä juhlilla. Luettavissa:

<http://www.mediamonitori.fi/index.php/uutiset/radio/1508-2014-06-03-18-14-04>. Luettu:

4.8.2014.

Nuotta.com. Nuotta-taajuus. Luettavissa: <http://nuotta.com/radio>. Luettu: 1.3.2014.

Radio Dei. Radio Dei ja Nuotta.com avaavat nuortenmusiikkiin keskittyvän nettiradion.

Luettavissa: <http://www.radiodei.fi/?sid=206>. Luettu: 1.3.2014.

RadioMedia. RadioMedian historia. Luettavissa:

<http://www.radiomedia.fi/radiomedia/radiomedian-tehtava-ja-palvelut/radiomedian-historia>.

Luettu: 15.8.2014.

Saksala, E. 2012. Ammattina juontaja. LIKE. Keuruu.

Tekijänoikeus 2014. Tietoa tekijänoikeudesta. Luettavissa: <http://www.tekijanoikeus.fi/tietoa-tekijanoikeudesta>. Luettu: 28.8.2014.

Teosto 2012. Mikä Teosto on? Luettavissa: <http://www.teosto.fi/teosto>. Luettu: 28.8.2014.

Turunen, S. 2012. ”Kaikki lähtee tiimistä” –Aamutuottajien työ Yleisradion maakuntaradioissa. Luettavissa:
<https://jyx.jyu.fi/dspace/bitstream/handle/123456789/38591/URN%3aNBN%3afi%3ajyu-201209202464.pdf?sequence=1>. Luettu: 6.8.2014.

Yle. Ylen historia. Luettavissa: <http://yle.fi/yleisradio/ylen-historia>. Luettu: 15.8.2014.

YleX. Ruisrock 2014. Luettavissa: <http://ylex.yle.fi/tapahtumat/ruisrock-2014>. Luettu: 1.9.2014.

Liitteet

Liite 1. CD. Näytteitä Maata Näkyvissä –festariradiosta 2013:

1. Juontonäyte Saara Rätty pe 15.11.2013
2. Haastattelunäyte Serafiel, haastattelemassa Saara Rätty ja Martti Pyykönen, la 16.11.2013.